

Mængde af Rigsmonter, som den diskonterer, deler sig selvfølgelig i forskellige Grene, repræsenterende forskellige Sider af Forretningsvirksomheden her i Danmark, men der er ikke Spørgsmaal om, at adskillige af de Penge, der saaledes sendes ud fra Nationalbanken paa Rigsmonter, ogsaa komme Landbruget til Gode. At den Beholdning af udenlandske Bøxer, som Nationalbanken har, for en væsentlig Del repræsenterer Summer, som svare til Værdien af vort Korn, vort Smør, vort Fless og andre af vore Produkter, som udføres, er en Selvfølge, og derigennem kan altsaa Nationalbanken ogsaa siges at yde Landbruget en ikke ringe Understøttelse, om end ad indirekte Veie. Men ved Siden af disse indirekte Understøttelser, som man kan tapere saa høit eller lavt, som man vil, yder den ogsaa en direkte Understøttelse til vort Landbrug. Jeg skal først minde om, at Nationalbankens Om sætning for en meget væsentlig Del omfatter Laan mod haandsaaet Pant, og efter Opgjørelsen fra sidst i forrige Aar udgjorde det Beløb, hvorfor der var givet Laan mod haandsaaet Pant, 10,270,000 Rd. Af disse 10,270,000 Rd. ere mindst 6 Millioner ydede som Laan mod haandsaaet Pant i Panteobligationer i Landeiendomme, og det behøver ikke noget Bevis, at det er en meget væsentlig Understøttelse, der gives til Prioritetsforholdene, naar vort første Pengeinstitut, Nationalbanken, yder betydelige Laan paa saadanne Obligationer, thi dette gjør Pengemændene mere villige til at udlane deres Penge mod Prioriteter i Landeiendomme, end de vilde være under andre Omstændigheder. Men hvis ærede Herrer ville sige, at ogsaa dette kun er en indirekte Understøttelse, som Nationalbanken yder Landeiendommene, saa skal jeg minde om, at Nationalbanken ogsaa yder direkte Laan mod Panteobligationer i faste Eiendomme, og efter Regnskabet fra December Maaned udgjør det Beløb, hvorefter der her er Tale, næsten $5\frac{1}{2}$ Million Rigsdaler, nemlig 5,445,000 Rd., og deraf indstaar der $\frac{3}{4}$ som Prioriteter i Landeiendomme. Dette er et Forhold, som det synes mig, man maa have klart for Die, medens det som sagt forekommer mig, at Ministeriet i sine Motiver

noget forringer Betydningen af den Understøttelse, som Nationalbanken yder Agerbruget paa forskjellig Maade, saavel direkte som indirekte. Dernæst har jeg faaet det Indtryk af Motiverne, at de noget sammenblande de forskellige Arter af Virksomhed, som Landmandsbanken skal udfolde. Naar der i Motiverne siges: „Uagtet denne Trang vel for en meget væsentlig Del er afhjulpen ved de forskellige her i Landet bestaaende Kreditforeninger, antages det dog, at et Bankinstitut som det her omhandlede, hvis Formaal i flere Retninger, adskiller sig fra hine, vil kunne stifte megen Gavn som et Supplement til disse“ — og naar det endvidere hedder: „Medens saaledes Kreditforeningerne ikkun befatte sig med at give uopsigelige Laan og paa sekundære Prioriteter ikkun udlane deres Midler efter offentlige eller i alt Fald for lang Tid uopsigelige Kapitaler, er det Landmandsbankens Agt at tilstaa Laan uden at binde sig til disse Regler“ — saa faar man uagtet det Indtryk, at her er Tale om de Hypotheklaan, som den nye Bank vil give. Men dette kan ikke være Tilfældet, thi det er aabenbart, at Landmandsbanken med Hensyn til sine eventuelle Hypotheklaan, ligesom Kreditforeningerne, maa være indskrænket indenfor temmelig snevre Rammer. Det er bestemt, at Laanet ikke maa overstige $\frac{3}{5}$, og Taxationen skal foregaa, ikke, som det let kan ske, efter opstruede Priser og fantastiske Vurderinger, men efter Reglerne for Umyndiges Midler, og heraf følger da, at Landmandsbankens Virksomhed for saa vidt ikke kan blive væsentlig forskjellig fra den, som Kreditforeningerne have udfoldet. Den maa ligesom Kreditforeningerne holde sig til visse bestemte Betingelser, om den end kan være lidt friere i sin Naadighed end disse. Men, hvad der her væsentligst maa være tænkt paa i Motiverne, er den Hjælp, som de andre Afdelinger af Banken, og da navnlig Bøxebanken, vil kunne yde Landmændene ved at give dem Laan paa kortere Tid uden nogen hypotekarisk Sikkerhed og altsaa med stor Frihed for deres Rørelse. Dette er, som sagt, noget blandet sammen i Motiverne, thi hvad der kan tale for Landmandsbankens Virksomhed i denne Retning,